

Ἰών ἐν Γερμανίᾳ σ. 83¹⁾ μὰ καὶ τὸ Ἑλληνικὸ χῶμα ἀγαπώντας (Θρακῶν ἄσμα σ. 182—3), ὁ πατριδολάτρης π' ἀγνάντεψε τὴν Καταστροφή, τὸ Μόσκοβο ποῦ κατέβαινε καὶ μοιρολόγησε μετὰ στὰ ἐρείπια τῆς ἰδιαιτέρας τοῦ πατρίδας, Βιζῶν (Ἡ παράφρων σ. 120, ἡ Ἐπαίτις τῆς Βιζύης σ. 124), ὁ αἰσταντικὸς γιὸς ποῦ τὸν πόνο στὴ μητέρα του²⁾ ἀγκάλιασε καὶ μελωδικὰ ξέχυσε σὲ ἔξῃ καὶ στίχους —κάτου ἀπ' τὰ βραχέα, ἐρευνητικὰ μάτια τοῦ Παλαμᾶ κοιτάχτηκε κ' ἐρευνήθηκε ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Πνευματικὸς τοῦ μνημόσυνο τὰ λόγια τοῦ Παλαμᾶ τόσο τὰ τρεχούμενα στὴ ζωὴ του ὅσο καὶ τὰ κυκλοφερμένα στὸν τάφο του.

Ἡ διάλεξι τοῦ Παλαμᾶ ἀσύγκριτα ἡ πιὸ στοχαστικὴ, βιβλιόφιτη, μελετημένη ἀπ' ὅσες εἰπωθήκανε καὶ θὰ εἰπωθοῦνε ἀκόμα ἀπὸ τὸ θῆμα τοῦ Πικρασοῦ. Ὁ Πικρατὴς κ' ὁ Κριτικός, ὅσο κ' ἂν ὑψώθηκ³⁾ κ' ἂν φιλοσόφησε δίνοντας μας γνωμικὰ τῆς τέχνης, μὴγαριτάρινα, δὲ χάθηκε, δὲν περπαλάνθηθηκε στίς ἀψηλοκορφές τοῦ λόγου. Ἡ διάλεξι τοῦ δεμένη ἀρχιτεχτονικὰ σὲ χρυσομένη κορνίζα ἐκλείσει προφυλαχτικὰ τοὺς δύο ἀντίθετους καὶ στὴ ζωὴ καὶ στὸ ἔργο ποιητὴς, δίνοντας μας σύγχρονα τὴν ξεχωριστὴν μὰ καὶ τὴν κριτικὰ ἐνωμένην μορφή τους.

Κ' ὕστερα ἀπὸ ἄφοδα γυρίσματα γύρω στὸν Φυχάρη καὶ στὴ Δημοτικιά; γλώσσας τῆ φεγγαροματιὰ —νά καὶ τὸ ξεφονικό τ' ἀστρολίθη:

Πρόδρομοι οἱ πῆθμῆνοι: Ἑλλῆνες ποιητὴς τοῦ 19ου αἰῶνα κ' ἡ λάμψη τους, σὰ λυχνάρακι μπροστὰ στὸν ἥλιο τοῦ μεγάλου, τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ἑλλῆνα ποιητῆ ποῦ θ' ἀνταίχλει, θὰ φωτίσει: τοῦ εἰκοστού. Εἶμαι βέβαιος πὼς δταν γιορτάσει: ὁ «Πικρασοῦς» τὴν ἑκατονταετηρίδα του πολλοί, θέλοντας καὶ μὴ, θὰ σταματήσουνε θαμπαστικά στὸ μελλούμενο ἔργο του.

Ἀπὸ πάνω-κάτω τὰ ἐπιλογικὰ λόγια τοῦ Παλαμᾶ, ἔχει τόσο προφητικὰ ὅσο ἀληθινὰ καὶ στοχαστικὰ μὰ καὶ ὅλοι οἱ συγκαίρινοί μας κριτικοὶ καὶ ποιητάδες δὲ φτάσανε, κ' οὔτε θὰ φτάσουνε ποτὲ τὴν ἀπάτητη κορφή τοῦ ποιητῆ καὶ κριτικοῦ, ποῦ ζεὶ καὶ δημιουργεῖ ἀνάμεσόν μας. Βωμὸς τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ ποῦ δεητικὰ, εὐλαβητικὰ μᾶς συγκεντρώνει, μᾶς κεντρίζει: τὴ φραντασία, μᾶς ἐμπνέει.

Τ' ἀκροατήριον προσηλωτικὰ μιὰμιση ὄρα παρακολούθησε τὸ ξετύλιγμα τῆς σκέψης τοῦ κριτικοῦ καὶ ἔνα ἄδρὸ χεροκρότημα στὸ τέλος ἀκούστηκε καὶ κατ' ἑκαστὸν ἐκλεχτῶν τῆ συγκίνηση ἐξωτερικέου: ἡ φωνὴ μᾶς αἰσταντικιά; κοπέλλας κ' ἐκλεχτῆς λογοτέχνης ποῦ ἐνθουσιαστικὰ σὰν τραγοῦδι, σὰν ὕμνος ὑψώθηκε: Μπράδο-μπράδο-μπράδο!

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

1) Ἀτθίδες Ἀθραι, συλλογὴ ποιημάτων. Β' ἔκδοσις. Λονδίνου. Trubner and Co, 1884.

2) Ἐτὸ ἀμάχημα τῆς μητρός μου». Λογοτεχνικὴ Βιβλιοθήκη Φέξη. Ἀθήναι 1912.

ΤΟ ΠΡΕΠΕΙ

Τὸ «πρέπει» διὰν ἀπ' ἔξω
Προσάξει, τὸ μισῶ,
Κι' ἀκόμα κ' ἂν μου στρώνει
Τὸ δρόμο ἐμπρὸς χρυσοῦ.

Τὸ «πρέπει» τὸ δικό μου
Φυτρώνει στὴν καρδιά,
Κι' ἄ; ἔχει σ' ἄνθη ἀλόη
Κι' ἀγκάθια στὰ κλαδιά.

K. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΓΚΥΡΑ. Οἱ τελευταῖες ἔκδοσις τῆς Ἀγκύρας εἶναι: Μ. Σερράο «Ἐκείνη δὲν ἀπὴνητησε» μετάφρ. Β. Βενικαρέλη (δρ. 1,70), Ἰουλιέτας Ἀδάμ «Ἑλληνίς», μετάφρ. Ἡλ. Οἰκονομοπούλου (δρ. 1,70), Μαρσέλ Πρεβὸ «Ἡ ἔξαδέλφη Λαύρα» μετάφρ. Ριχάρδου Παρίση (δρ. 2,70) Β. Ούγγω «Ἡ τελευταία ἡμέρα κατὰ δίκου» (δρ. 2), μεταφρασμένο μὲ πολλὴν ἐπιμέλεια καὶ σὲ γλώσσα ὁπωσδήποτε ζωντανὴ ἀπὸ τὸν κ. Δ. Α. Βασιλείου. Ὁλ' αὐτὰ τὰ βιβλία βρισκονται στὸ Ἀκαδημαϊκὸ Βιβλιοπωλεῖο (ὁδὸς Ἀκαδημίας 40).

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμὴ Πειραιῶς — Ἀλεξάνδρειας

Μόλις ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ναυπηγείων παραληφθὲν θαλαμηγὸν «ΣΥΡΙΑ» ταχύτητος 15 μιλίων, ἀμυθῆτου πολυτελείας καὶ ἀνάσεως ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (παραλία Τρούμπας) ἑκάστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὄρα 3 μ. μ. κατ' εὐθείαν δι' Ἀλεξάνδρειαν.

Γραμμὴ Πειραιῶς-Θεσσαλονίκης-Καβάλλας

Γραμμὴ Πειραιῶς-Κυκλάδων

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καὶ μηχανὰς ἀφθάστου ταχύτητος, πολυτελείας καὶ ἀνάσεως θαλαμηγὸν ἀτμόπλοιον ΠΙΣΙΠΕΡΙΑ ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τρούμπας) ἑκάστην ΤΕΤΑΡΤΗΝ, ὄραν 10.30 μ. μ. διὰ Σύρον Ἄνδρον, Κόρθιον καὶ Τήνον. ἑκάστην ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, ὄραν 8ην μ. μ. κατ' εὐθεία διὰ Θεσσαλονίκην—Καβάλλαν.

Γιὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον:

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ πρακτορεῖα ταξειδίων κ. κ. Θωμᾶ Κοῦκ καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γαϊόλμαν καὶ Σ. Σωτιάδου (Πλατεία Συντάγματος) καὶ Ἰωάν Ρέντα (παρὰ τὸν ἡλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμονοίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44, (ἀπὸ-σθεν ἀγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαλβάγον ὁδὸς Ἀντωνιάδου. (Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)